

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Avsnitt 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

· **1.1 Produktidentifikator**

· **Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste**

· **1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes**

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

· **Bruk av stoffet/ tilberedning** aktivator for tannstøpningsmateriale

· **1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**

· **Produsent/leverandør:**

Kulzer GmbH

Leipziger Straße 2, 63450 Hanau (Germany)

Tel.: +49 (0)800 4372522

· **Avdeling for nærmere informasjon:** E-Mail: msds@kulzer-dental.com

· **1.4 Nødtelefonnummer Emergency CONTACT (24-Hour-Number):** +49 (0)6132-84463

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

· **2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen**

· **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

Flam. Liq. 3 H226 Brannfarlig væske og damp.

Acute Tox. 4 H332 Farlig ved innånding.

Eye Irrit. 2 H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

STOT RE 2 H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

· **2.2 Merkingselementer**

· **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

· **Farepiktogrammer**

GHS02 GHS07 GHS08

· **Varselord** Advarsel

· **Farebestemmende komponenter ved etikettering:**

tetraetylsilikat

dioctyltin oxide

tetramethyl orthosilicate

· **Faresetninger**

H226 Brannfarlig væske og damp.

H332 Farlig ved innånding.

H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

· **Sikkerhetssetninger**

P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.

P241 Bruk elektrisk materiell/ventilasjonsmateriell/belysningsmateriell som er eksplosjonssikkert.

P260 Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.

P280 Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.

P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll/dusj huden med vann.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste

(fortsatt fra side 1)
P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter.
Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

- **2.3 Andre farer -**
 - **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
 - **PBT:** Ikke brukbar.
 - **vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

- **3.2 Kjemisk karakterisering: Stoffblandinger**
 - **Beskrivelse:** -
 - **Farlige innholdstoffer:**

CAS: 78-10-4 EINECS: 201-083-8 Registreringsnummer: 01-2119496195-28-0003	tetraetylsilikat Flam. Liq. 3, H226; Acute Tox. 4, H332; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H335	10-25%
CAS: 870-08-6 EINECS: 212-791-1	dioctyltin oxide STOT RE 2, H373; Aquatic Chronic 4, H413	10-25%
CAS: 681-84-5 EINECS: 211-656-4	tetramethyl orthosilicate Flam. Liq. 2, H225; Acute Tox. 1, H330; Eye Dam. 1, H318; Acute Tox. 4, H302	<1%

- **Ytterligere informasjon:**
Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
 - **Generelle informasjon:**
Forgiftningssymptomer kan også oppstå etter mange timer. Personer må derfor ha legetilsyn i minst 48 timer etter en ulykke.
 - **etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
 - **etter hudkontakt:**
Vask straks av med mye vann.
Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.
 - **etter øyekontakt:**
Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann og tilkall lege.
 - **etter svelging:**
Skyll munnen og drikk rikelig med vann.
Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.
- **4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Brannslukkingstiltak

- **5.1 Slukningsmidler**
 - **Egnede slukningsmidler:**
CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
 - **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann i full stråle.

(fortsatt på side 3)

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste

(fortsatt fra side 2)

- **5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen**
Kan danne eksplosive gass-luft-blandinger.
Kullmonoksyd (CO)
Carbon dioxide (CO₂)
Ved oppheting og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig.
- **5.3 Råd til brannmannskaper**
 - **Spesielt verneutstyr:** Ta på egnet åndedrettsbeskyttelse.
 - **Ytterligere informasjoner** -

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

- **6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner**
Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
- **6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø**
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
Ikke la produktet komme ned i mark/jordsmonn.
- **6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing**
Ta opp mekanisk.
Fyll produktet i beholdere som er egnet for recycling eller bortskaffelse.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.
-

Avsnitt 7: Håndtering og lagring

- **7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering**
Hold beholderne tett tillukket.
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå aerosoldannelse.
Vennligst følg ytterligere anvisninger i produktets bruksanvisning.
 - **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**
Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter**
 - **Lagring:**
 - **Krav til lagerrom og beholdere:** Ingen spesielle krav.
 - **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
 - **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Lagres tørt.
Beholderne oppbevares på et godt ventilert sted.
- **7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:**
Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.

(fortsatt på side 4)

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste

(fortsatt fra side 3)

· 8.1 Kontrollparametere

· Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:

78-10-4 tetraetylsilikat

AG (N)	Langtidsverdi: 85 mg/m ³ , 10 ppm
IOELV (EU)	Langtidsverdi: 44 mg/m ³ , 5 ppm

681-84-5 tetramethyl orthosilicate

AG (N)	Langtidsverdi: 6 mg/m ³ , 1 ppm
--------	--

· DNEL-verdier

78-10-4 tetraetylsilikat

Dermal	worker industr., acute, syst.	12,1 mg/Kg/d (human)
	worker industr., l.te., syst.	12,1 mg/Kg/d (human)
	ge.pop., acu., syst.	8,4 mg/Kg/d (human)
	ge.pop., l.te, syst.	8,4 mg/Kg/d (human)
Inhalativ	worker industr., acute, syst.	85 mg/m ³ (human)
	worker industr., l.te., syst.	85 mg/m ³ (human)
	ge.pop., l.te, syst.	25 mg/m ³ (human)

· PNEC-verdier

78-10-4 tetraetylsilikat

freshwater	0,192 mg/l (aqua)
marine water	0,0192 mg/l (aqua)
interm. wat. release	10 mg/l (aqua)
sedim., dw, fre.wat.	0,18 mg/Kg (sediment)
soil,dw	0,05 mg/Kg (soil)

· Ytterligere informasjoner: Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· 8.2 Eksponeringskontroll

· Personlig verneutstyr:

· Generelle verne- og hygienetiltak:

Unngå berøring med øynene.
Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fôrstoffer.
Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
Unngå berøring med øyne og hud.

· Åndedrettsvern: Åndedrettsbeskyttelse ved utilstrekkelig ventilasjon.

· Håndvern:

tette hansker.
Man må alltid teste beskyttelseshanskene før bruken for å finne ut om de er i orden.
anbefales

· hanskemateriale

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjenne tegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsberegnes, og denne må testes før bruk.

· gjennomtrengingstid for hanskemateriale

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

· For kontakt på høyst 15 minutter sammenhengende er hansker av følgende materialer egnet:

Butylkautsjuk

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste

(fortsatt fra side 4)

- Nitrilkautsjuk
- **Øyevern:** Tettsittende vernebrille.
- **Kroppsværn:** Arbeidsbeskyttelsesdrakt.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- **9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**
 - **alminnelige opplysninger**
 - **Utseende:**
 - **Form:** pastalignende
 - **Farge:** rød
 - **Lukt:** aromatisk
 - **Luktterskel:** Ikke bestemt.
 - **pH-verdi:** Ikke bestemt.
 - **Tilstandsending**
 - **Smeltepunkt/frysepunkt:** ikke bestemt
 - **Startkokepunkt og kokeområde:** 166 °C
 - **Flammepunkt:** 48 °C
 - **Antennelighet (fast stoff, gass):** Ikke brukbar.
 - **Antennelsestemperatur:** 234 °C
 - **Nedbrytingstemperatur:** Ikke bestemt.
 - **Selvantennelsestemperatur:** Produktet er ikke selvantennelig.
 - **Eksplorative egenskaper:** Produktet er ikke eksplosjonsfarlig. Dannelse av eksplosjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.
 - **Ekspljosjonsgrenser:**
 - **nedre:** 1,3 Vol %
 - **øvre** 23 Vol %
 - **Damptrykk ved 20 °C:** 1,7 hPa
 - **Tetthet ved 20 °C:** 1,15 g/cm³
 - **Relativ tetthet:** Ikke bestemt.
 - **Damptetthet:** Ikke bestemt.
 - **Fordampingshastighet:** Ikke bestemt.
 - **Løslighet i / blandbarhet med**
 - **Vann:** ikke, hhv. lite blandbar
 - **Fordelingskoeffisient; n-oktanol/vann:** Ikke bestemt.
 - **Viskositet:**
 - **dynamisk:** Ikke bestemt.
 - **kinematisk:** Ikke bestemt.
 - **Løsningsmiddelandel:**
 - **Andel faste stoffer:** 80,0 %
- **9.2 Andre opplysninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste

(fortsatt fra side 5)

- **10.3 Risiko for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **10.4 Forhold som skal unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Uforenlige materialer** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytingsprodukter** -
 - Ytterligere informasjoner: -

Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

- **11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger**
 - **Akutt giftighet**
Farlig ved innånding.

· **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:**

112945-52-5 Kieselsäuren, amorphe

Oral LD50 >10.000 mg/kg (rat)

Dermal LD50 >5.000 mg/kg (rabbitt)

78-10-4 tetraetylsilikat

Oral LD50 6.270 mg/kg (rat)

Dermal LD50 5.878 mg/kg (can)

870-08-6 dioctyltin oxide

Oral LD50 >4.000 mg/kg (rat)

681-84-5 tetramethyl orthosilicate

Oral LD50 700 mg/kg (rat)

· **Primær irritasjonsvirkning:**

· **Hudetsing/hudirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon**

Gir alvorlig øyeirritasjon.

· **Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt**

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**

· **Sensibilisering** Guinea-Pig Maximisation Test (OECD 406): positive

· **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**

· **Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller**

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· **Kreftfremkallende egenskap**

Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· **Reproduksjonstoksisitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· **STOT – enkelteksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· **STOT – gjentatt eksponering**

Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

· **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Avsnitt 12: Økologiske opplysninger

· **12.1 Giftighet**

· **Akvatisk toksisitet:**

112945-52-5 Kieselsäuren, amorphe

LC50/96h >10.000 mg/l (fish)

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste

(fortsatt fra side 6)

78-10-4 tetraetylsilikat

EC50/48h >844 mg/l (daphnia)

870-08-6 dioctyltin oxide

EC50/48h 6,9 mg/l (daphnia)

LC50/96h 13 mg/l (fish)

- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumuleringsevne** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
 - **Ytterligere økologiske informasjon:**
 - **Generelle informasjon:**
Bør helst ikke tilføres miljøet. Emisjon i miljøet bør unngås.
Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
Fare for drikkevann allerede ved utstrømning av små mengder i marken.
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
 - **PBT:** Ikke brukbar.
 - **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadevirkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Sluttbehandling

- **13.1 Avfallsbehandlingsmetoder**
 - **Anbefaling:** Mindre mengder kan deponeres sammen med husholdningsavfall.
 - **Ikke rengjort emballasje**
 - **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

Avsnitt 14: Transportopplysninger

- **14.1 FN-nummer**
 - **ADR, IMDG, IATA** UN1993
- **14.2 FN-forsendelsesnavn**
 - **ADR** 1993 BRANNFARLIG VÆSKE N.O.S. (TETRAETHYLSILIKAT, METYLORTOSILIKAT)
 - **IMDG, IATA** FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (TETRAETHYL SILICATE, METHYL ORTHOSILICATE)
- **14.3 Transportfareklasse(r)**
 - **ADR**

 - **klasse** 3 (F1) Brannfarlige væsker
 - **Fareseddel** 3

(fortsatt på side 8)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste

(fortsatt fra side 7)

· **IMDG, IATA**

· **Class** 3 Brannfarlige væsker
· **Label** 3

· **14.4 Emballasjegruppe**
· **ADR, IMDG, IATA** III

· **14.5 Miljøfarer**
· **Marine pollutant:** Nei

· **14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk** Advarsel: Brannfarlige væsker
· **Kemler-tall:** 30
· **EMS-nummer:** F-E, S-E
· **Stowage Category** A

· **14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-regelverket** Ikke brukbar.

· **Transport/ytterligere informasjoner:** -

· **ADR**

· **Begrenset mengde (LQ)** 5L
· **Unntatte mengder (EQ)** Kode: E1
Maksimal nettovekt per inneremballasje: 30 ml
Maksimal nettovekt per ytteremballasje: 1000 ml
· **Transportkategori** 3
· **Tunnel restriksjonskode** D/E

· **IMDG**

· **Limited quantities (LQ)** 5L
· **Excepted quantities (EQ)** Code: E1
Maximum net quantity per inner packaging: 30 ml
Maximum net quantity per outer packaging: 1000 ml

· **UN "Model Regulation":** UN 1993 BRANNFARLIG VÆSKE N.O.S. (TETRAETYL SILIKAT, METYLORTOSILIKAT), 3, III

Avsnitt 15: Opplysninger om regelverk

· **15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger

Opplysningene er basert på våre kunnskaper pr. idag, de kan ikke oppfattes som garanti for produkttegenskaper og er heller ikke grunnlag for et kontraktmessig rettsforhold.

(fortsatt på side 9)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 21.01.2019

Versjon 4

revidert den: 21.01.2019

Handelsnavn: Activator Universal Plus Paste

(fortsatt fra side 8)

· Relevante satser

- H225 Meget brannfarlig væske og damp.
- H226 Brannfarlig væske og damp.
- H302 Farlig ved svelging.
- H318 Gir alvorlig øyeskade.
- H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
- H330 Dødelig ved innånding.
- H332 Farlig ved innånding.
- H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
- H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
- H413 Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.

· Forkortelser og akronymer:

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)
PNEC: Predicted No-Effect Concentration (REACH)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Flam. Liq. 2: Brannfarlige væsker – Kategori 2
Flam. Liq. 3: Brannfarlige væsker – Kategori 3
Acute Tox. 1: Akutt giftighet – Kategori 1
Acute Tox. 4: Akutt giftighet – Kategori 4
Eye Dam. 1: Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon – Kategori 1
Eye Irrit. 2: Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon – Kategori 2
STOT SE 3: Giftvirkning på bestemte organer (enkelteksponering) – Kategori 3
STOT RE 2: Giftvirkning på bestemte organer (gjentatt eksponering) – Kategori 2
Aquatic Chronic 4: Farlig for vannmiljøet - langsiktig fare for vannmiljøet – Kategori 4

N